

Retouradres: Postbus 16079, 2500 BB Den Haag

Aan
De gemeenteraad Den Haag

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2023.029 / RIS316706

Doorkiesnummer
070-3532048

E-mailadres
rekenkamer@denhaag.nl

Aantal bijlagen

Datum
5 oktober 2023

Onderwerp:

Aankondiging rapportage vergelijking MRDH met twee andere vervoersautoriteiten

Geachte leden van de raad,

De Rekenkamer Den Haag heeft besloten een rapportage op te stellen waarin wij de vervoersautoriteit Metropoolregie Rotterdam Den Haag (MRDH) vergelijken met de Vervoerregio Amsterdam (VRA) en de provincie Utrecht. Het doel van deze vergelijking is om inzicht te bieden in de invloed van volksvertegenwoordigers en burgers binnen de MRDH en de mate waarin dit verschilt van andere vervoersautoriteiten.

We hebben tot het doen van deze vergelijking besloten naar aanleiding van een werkbijeenkomst met de commissie Leefomgeving, gehouden op 21 juni jl., waarin wij mogelijke onderzoeksrichtingen voor een rekenkameronderzoek naar de MRDH hebben toegelicht. Een vergelijking zoals in deze brief verder wordt beschreven, is tijdens de werkbijeenkomst positief ontvangen. Ook in verkennende gesprekken met de indieners van de motie en leden van de Adviescommissie MRDH werd de democratische legitimiteit van de MRDH als een belangrijk aandachtspunt genoemd.

De rapportage die we opstellen is van informerende aard en bevat geen oordeel over de drie vervoersautoriteiten. Met deze rapportage geeft de rekenkamer een eerste invulling aan het verzoek voor een onderzoek naar de MRDH dat u op 9 maart jl. middels een motie Rekenkameronderzoek MRDH (RIS314799) aannam. Wij besluiten na oplevering van dit product en in afwachting van meer informatie over de aankomende evaluatie van de MRDH of het zinvol is om nog aanvullend onderzoek te doen.

Hieronder lichten wij toe hoe wij tot dit besluit zijn gekomen, hoe wij de rapportage willen opzetten en op welke vervoersautoriteiten wij ons zullen richten.

De rekenkamer stelt een vergelijkende rapportage op over de MRDH

De MRDH heeft een grote evaluatie van het samenwerkingsverband gepland voor 2024. Om die reden hebben wij gekozen om te starten met het opstellen van een vergelijkende rapportage. Het zal in principe gebaseerd zijn op een documentenanalyse van openbare bronnen. Dit omdat de rekenkamer geen bevoegdheid heeft om onderzoek uit te voeren bij bestuursorganen waar zij niet voor is aangesteld. Hierin speelt ook mee dat wij dubbelwerk en overbelasting van de ambtelijke organisatie van de MRDH willen voorkomen.

De rapportage is gericht op de invloed van volksvertegenwoordigers en burgers

Het doel van de vergelijking van de MRDH met enerzijds de VRA en de provincie Utrecht anderzijds is

inzichtelijk te maken hoe burgers en volksvertegenwoordigers als uzelf betrokken zijn in besluitvormingsprocessen. Daarin staat centraal op welke momenten en manieren volksvertegenwoordigers en burgers invloed uit kunnen oefenen. Om dit te bewerkstelligen zullen wij op verschillende manieren kijken naar de wijze waarop invulling is gegeven aan de invloed van burgers en volksvertegenwoordigers binnen de drie vervoersautoriteiten.

Zo zullen wij ons richten op de wijze waarop besluitvormingsprocessen omtrent het onderwerp verkeer en vervoer, zoals bijvoorbeeld de kaderstelling en de vervoerplanprocedure, zijn georganiseerd in de gekozen vervoersautoriteiten. Wij zullen voor de MRDH ook kijken naar de manier waarop de coronapandemie dergelijke processen heeft veranderd.

Ook kijken wij naar de wijze waarop vertegenwoordiging en verantwoording zijn geregeld tussen de verschillende bestuursorganen en, voor de beide gemeenschappelijke regelingen, de deelnemende gemeenten. Wij zullen ook uiteenzetten over welk instrumentarium volksvertegenwoordigers beschikken met betrekking tot de verschillende bestuursorganen en hoe hier gebruik van kan worden gemaakt.

De rekenkamer vergelijkt de MRDH met de Vervoerregio Amsterdam en de provincie Utrecht

Wij hebben voor de VRA gekozen, omdat de manier waarop de VRA is georganiseerd herhaaldelijk is aangehaald door Haagse raadsleden als een mogelijk alternatief voor de organisatie van de MRDH. In de VRA vormt een regioraad voornamelijk bestaande uit raadsleden het hoogste bestuursorgaan, waardoor zij op een andere manier invloed kunnen uitoefenen op de besluitvorming.

Wij vergelijken de MRDH aanvullend ook met een provinciale vervoersautoriteit. In Nederland zijn de wettelijke taken op het terrein van verkeer en vervoer, zoals het recht op concessieverlening, normaliter bij de provincie belegd.¹ Wij beogen om niet alleen de onderlinge verschillen en overeenkomsten tussen de gemeenschappelijke regelingen zichtbaar te maken, maar ook de verschillen en overeenkomsten tussen vormen van verlengd bestuur en regulier bestuur. Wij kiezen één provincie voor deze vergelijking. Onze keuze baseren we deels op de beschikbare openbare bronnen. Dat is één van de redenen waarom wij op dit moment van plan zijn de provincie Utrecht te gebruiken voor onze vergelijking. Hier zijn namelijk recent twee rekenkameronderzoeken naar uitgevoerd die veel informatie opleveren. Daarbij is de provincie Utrecht verantwoordelijk voor het openbaar vervoer in een G4-gemeente, wat de vergelijkbaarheid met de MRDH en VRA versterkt.

We verwachten dat we de rapportage aan het eind van het eerste kwartaal 2024 met uw raad te kunnen delen.

Desgewenst zijn wij graag bereid om deze brief toe te lichten en vragen van raadsleden te beantwoorden. U kunt zich met vragen, opmerkingen of suggesties ook rechtstreeks wenden tot Arjan Wiggers, secretaris van de rekenkamer (kamer B03.11, tel. 06 209 704 91), of een e-mail sturen aan rekenkamer@denhaag.nl.

Deze aankondigingsbrief sturen wij ook ter kennisname naar de MRDH.

Met vriendelijke groet,

H.A. (Manus) Twisk
voorzitter

¹ Naast de VRA en de MRDH worden de taken op het terrein van verkeer en vervoer ook in de provincies Groningen en Drenthe en de gemeente Groningen via een gemeenschappelijke regeling uitgevoerd. Samen vormen deze drie overheden het OV-Bureau Groningen Drenthe. Omdat het aantal deelnemende overheden binnen dit samenwerkingsverband gering is hebben wij ervoor gekozen OV-Bureau Groningen Drenthe niet mee te nemen in onze vergelijking.